LANDGOED VILSTEREN - WATER

ROUTE 4,5 km

Welkom op het ca. 1.051 hectare grote particuliere landgoed Vilsteren, eigendom van de familie Cremers, waar naast bos, heide en cultuurland ook veel water te vinden is. Deze wandeling toont u niet alleen de schoonheid, maar ook de vele functies van alle waterpartijen.

Route gemaakt door Landgoed Vilsteren.

20
22

Landschap Overijssel

Landgoed Vilsteren - water

Landschap Overijssel

Landgoed Vilsteren - water

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt: Landgoedcentrum Vilsteren, Vilsterse Allee 1d, 7734 PB Vilsteren (hier zijn ook folders van de route verkrijgbaar) Parkeergelegenheid bij de kerk naast het landgoedcentrum

1. Meertjes
   >= 100 meter van route vandaan
2. Watergangen
   1,3 km
3. Uiterwaarden
   2,1 km
4. Voorraadplas
   2,5 km
5. Uitzichtpunt
   >= 100 meter van route vandaan
6. Kluizenaarsmeer
   2,9 km
7. Kurkentrekker - Vecht
   >= 100 meter van route vandaan
8. Grachten
   4,3 km

Einde van de route

Landgoed Vilsteren - water

4,5 km

1 Meertjes

Zandafgraving

Het meertje dat u hier ziet, is geen natuurlijk ven maar ontstaan door een zandafgraving. Er is zo diep gegraven dat er een constante aanvoer van grondwater (kwel) is. Hierdoor blijft ook in warme zomers de kwaliteit van het water goed.

2 Watergangen

Zoek de verschillen

Als u de watergangen aan beide zijden van de laan vergelijkt, ziet u grote verschillen. De westelijke watergang is smal en diep. Hij dateert uit de tijd dat vooral aan de afvoer van water werd gewerkt. Het water loopt hier nog steeds van zuid naar noord richting de Vecht.

Waterconserveringsplan

De oostelijke watergang is breed en ondiep. Hij is in 1999 gegraven als onderdeel van het waterconserveringsplan Marswetering. Dit project van het waterschap is erop gericht de verdroging op de landgoederengordel tussen Vilsteren en Zwolle tegen te gaan.

Tegendruk

De bedoeling is het water in de nieuwe watergang - nog voordat het echt droog wordt - zo hoog te zetten, dat de afvoer van gebiedseigen water wordt voorkomen. De watergang biedt als het ware tegendruk. In de oostelijke watergang loopt het water van noord naar zuid.

3 Uiterwaarden

bezink plaats

Aan de andere kant van de dijk ziet u in de uiterwaarden een deel van de plas die als voorraad voor het waterconserveringsplan dient. De plas wordt via kwel en in natte perioden direct vanuit de Vecht gevuld.

Bezinken

In de plas kan het vuil - vooral een teveel aan meststoffen en metalen - bezinken, waardoor de kwaliteit van het water beter aansluit bij die van het gebied waar het ingepompt wordt.

4 Voorraadplas

De oorspronkelijke vecht

Rechts langs het pad is een laag gedeelte. Hierin is een deel van de eerder genoemde voorraadplas gegraven. De laagte zelf is een oude, verlande loop van de Regge.

Regge en Vecht

Tegenwoordig komt de Regge een stuk oostelijker bij de Vecht, maar voor de kanalisatie van de Vecht - eind 19e eeuw - kwamen Regge en Vecht hier bij elkaar.

5 Uitzichtpunt

Mooie afwisseling

Vanaf de bult heeft u een mooi uitzicht op de gekanaliseerde Vecht, de uiterwaarden en het door rivierstuifduinen hier scherp begrensde Vechtdal.

6

Kluizenaarsmeer

Wateren van hout

Ook het Kluizenaarsmeer is ontstaan door een zandafgraving. Het landgoed gebruikt het meer nu voor het 'wateren van hout': boomstammen uit de eigen bossen (vooral naaldhout) worden hier 5 tot 8 jaar in zogenaamde 'vlotten' in het water gelegd.

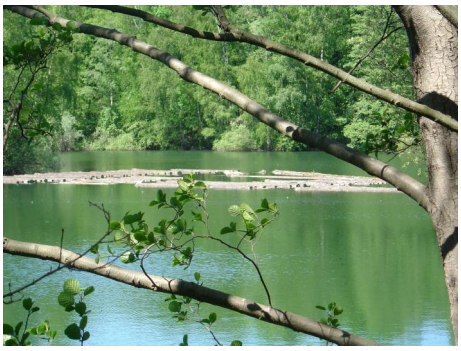

Droogloods

Na het wateren worden de stammen eruit gehaald en meteen met een mobiele zaaginstallatie tot balken, planken e.d. gezaagd. Deze worden vervolgens een jaar lang te drogen gelegd onder een afdak en daarna nog eens enkele jaren in een speciale droogloods.

Gebruik

Zo'n 10 jaar na het kappen van de bomen is het hout eindelijk gereed voor gebruik, in dit geval voor het onderhoud van de gebouwen van het landgoed. Het wateren van hout heeft twee positieve effecten.

Minder voedingswaarde

Ten eerste 'werkt' het droge hout na het wateren minder omdat de groeisappen eruit zijn. Belangrijker nog is dat door het wateren de voedingswaarde van het hout sterk daalt, zodat het minder aantrekkelijk wordt voor insecten, schimmels en bacteriën. En dus gaat het hout zo langer mee.

7

Kurkentrekker - Vecht

Dode arm van de vecht

Het water dat u vanaf de Kurkentrekker ziet is niet de Vecht zelf, maar een oude dode arm van de Vecht. Deze is ontstaan tijdens de kanalisatie van de Vecht aan het eind van de 19e eeuw. De huidige Vecht loopt een stuk noordelijker, net voor de bebouwing die u ziet.

Meander

De oude arm, ook wel 'meander' genoemd, staat aan de westelijke kant nog in open verbinding met de Vecht. De oostelijke, meer stroomopwaarts gelegen kant is bij de

kanalisatie van de Vecht afgesneden.

Aantakken

Het waterpeil in de meander gaat dus - net als dat van de Vecht - nog op en neer, maar van stroming is vrijwel geen sprake meer. Bij ongewijzigd beleid zal de meander heel langzaam verlanden.

8

Grachten

Water voor cultuurhistorie

Water heeft - naast een geologische - ook vaak een landschappelijke en cultuurhistorische functie. Zo zijn waterpartijen en grachten veel gebruikt in de Engelse landschapsstijl; omdat men het mooi vond. En uiteraard werd water ook vaak ingezet ter verdediging, bijvoorbeeld bij kastelen.

Oud beton

Het bruggetje dat u passeert op de terugweg naar het landgoedcentrum, is één van de oudste toepassingen van beton in Nederland.